

Foreningen barnets beste
v/ Raymond Skorstad
post@barnetsbeste.com

Deres referanse

Vår referanse
15/00012-353

Vår dato
19.05.2016

Uttalelse fra Yrkesetisk råd

Klage til Yrkesetisk råd (YER) på barneverntjenesten i Stryn kommune.

Yrkesetisk råd i Fellesorganisasjonen (FO) mottok den 7. desember 2015 en klage fra foreningen Barnets beste (klager) på barneverntjenesten i Stryn kommune. Klagen var spesielt rettet mot en navngitt saksbehandler og barnevernleder. I klagen vises det til akuttvedtak og omsorgsovertakelser som ikke fyller lovens krav, og at konkrete forhold tas ut av sin sammenheng på en slik måte at det ikke tjener barnets beste. Videre skriver klagerne at barn ikke blir hørt på rett måte, og brukerne opplever at det er makt og ikke hjelp som er i fokus. Foreningen skriver at de med bakgrunn i sine erfaringer, må fraråde familier som trenger hjelp, å ta kontakt med dette kontoret. Dette mener de ikke er bra, fordi alle er enige om at man trenger et barnevern.

Foreningen ber spesielt om at følgende etiske verdier blir sett på:

- Menneskeverd
- Respekt for den enkeltes integritet
- Anerkjennelse og ikke-diskriminering
- Helhetssyn på mennesker
- Tillit, åpenhet, redelighet
- Omsorg og nestekjærlighet
- Solidaritet og rettferdighet
- Ansvar

Det klages på framgangsmåten og samhandlingen mellom barneverntjenesten og familiene i flere saker. YER oppfatter at det spesielt klages på mangelfull rådgivning og veiledning, og at det gripes til uforståelige akutt plasseringer uten at hjelpetiltak eller nærmeste familie er vurdert. Det klages også på at barneverntjenesten ikke lytter til råd fra familiekontor og Barnas Hus, og at det i liten grad jobbes tverrfaglig. Foreningen framhever at dette «fratar den enkelte mulighet til å leve i samsvar med egne verdier og muligheter». Videre skriver foreningen at både foreldre og barn blir tiltalt på en ufin og respektløs måte.

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
02380

Telefaks:
94 76 20 18

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Bankgiro kontigent:
9001.08.71394

Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

Selv om klagen var av generell karakter, valgte YER i samråd med foreningens representant å sende klagen over til barneverntjenesten for kommentarer. YER mottok svar fra barneverntjenesten i Stryn datert 26.januar 2016.

Barneverntjenesten skriver at de kjenner igjen flere saker som det blir referert til i klagen, og viser til at flere av disse sakene har vært behandlet både i Fylkesnemnda for barnevern- og sosiale saker og i Tingretten. Når det gjelder oppfatningene om samhandlingen i sakene, skriver de innklagede at de ikke kjenner seg igjen i det som er framsatt, blant annet at de mangler et positivt menneskesyn, at de opererer med tunnelsyn, at de lyver, har negative holdninger til fedre, at de mangler empati og at de nyter maktbruken i rettsaker. Siden klagen er lite spesifikk, er det forståelig nok vanskelig å uttale seg. Barnevernleder skriver at noen av sakene strekker seg langt bakover i tid, og hun er åpen på at det kan være utsagn som enkeltpersoner kunne ha beklaget, og som har blitt oppfattet annerledes enn det som var ment. Men de stiller seg uforstående til at det eksisterer en ukultur som er satt i system ved kontoret.

Barnevernleder framhever at de i tjenesten er opptatt av gode relasjoner og å være tydelig i kommunikasjonen, og at dette forsøkes gjennomført ved at de ofte arbeider to sammen og drøfter med hverandre hva som eventuelt låser seg i kommunikasjonen. De har også valgt å bytte saksbehandler i saker der samarbeidet har «låst seg», og de mener at de er positive til innspill om hva de kan gjøre annerledes. Videre framhever innklagede at barneverntjenesten i Stryn kommune er den som jobber mest tverrfaglig i distriktet. Innklagede la også ved KOSTRA-tall for å vise at klagerne tar feil når de mener at barneverntjenesten i Stryn kommune skiller seg fra andre når det gjelder antall akuttvedtak og lave utgifter til barneverntjenesten uten at dette kommenteres nærmere. Innklagede avslutter med at de ut fra presset som har vært på barnevernet både lokalt og nasjonalt, kan love at de går flere runder på kontoret, konsulterer flere ganger med andre instanser og passer ekstra på hvordan de ordlegger seg.

Uttalelsen fra innklagede ble oversendt klager den 25.februar. Rådet mottok 12. april tilsvaret og grunndokumentasjon som foreningen Barnets beste har samlet inn. Yrkesetisk råd oppfatter at det er fire enkeltsaker som er presentert i tilsvaret fra klager (Foreningen barnets beste). Disse sakene er ikke fremmet som enkeltklager til YER, og det er heller ikke bedt om at den enkelte løser barneverntjenesten fra taushetsplikten i disse sakene. Rådet må derfor forholde seg til dokumentene som eksempler på forhold det klages på, og kan ikke gå inn på enkeltheter i de ulike sakene. Dersom noen av de som har beskrevet sine konkrete erfaringer med barnevernet i denne dokumentasjonen, ønsker å fremme en separat klage til YER som kan vurderes på ordinær måte, er de selvsagt velkomne til det.

Mange av de forholdene som omtales i grunnlagsdokumentasjonen, ligger uansett utenfor YERs mandat å vurdere, og rådet har også merket seg at flere av disse forholdene er klaget inn for Fylkesmannsombetet og Fylkeslegen som

rette klageinstans. YER erkjenner like fullt at det kan være vanskelig å skille de etiske sidene fra de juridiske og faglige sidene i en barnevernssak. På side 1 i Yrkesetisk grunnlagsdokument heter det: «Ettersom all faglig kunnskap bygger på en bestemt virkelighetsforståelse og et bestemt menneskesyn, er ikke kunnskapen verdinøytral. Yrkesutøveren må derfor ha et kritisk blikk på egen fagkunnskap og hvordan den utvikles og brukes».

Klager framhever at de konkrete sakene som belyses, viser noe av grunnlaget for at *tilliten* til barneverntjenesten i Stryn kommune for nåværende og potensielle brukere av tjenesten ikke er til stede. Derfor har de også bedt fylkesmannen om hendingsbasert tilsynssak på barnevern og kommunale tjenester i Stryn kommune

YER oppfatter at innklagede erkjenner at tjenesten kontinuerlig må arbeide for å bli bedre både på individ – og systemnivå. Rådet har også merket seg at barnevernleder i april 2015 ba Fylkesmannen om tilsyn i en av de konkrete sakene som Foreningen Barnets beste har omtalt i sin klage til rådet (kopi er mottatt fra foreningen). Klagerne er opptatt av at de her er vitne til en systemsvikt med manglende samhandling med andre etater, og at *tilliten* til barneverntjenesten fra befolkningen i kommunen er ødelagt. Dersom manglende tillit til barneverntjenesten er et utbredt fenomen i kommunen, mener vi dette er en alvorlig sak for barnevernet, uavhengig av om tjenesten mener det ikke burde være noe grunnlag for mistillit. Skal barneverntjenesten kunne utføre sitt oppdrag på en god måte, er det avgjørende å kunne samarbeide best mulig med foreldre, noe som forutsetter tillit til de som representerer tjenesten. YER mener at det er Fylkesmannen som er rette instans til å gjennomgå tjenesten for å bringe klarhet i mange av de forholdene som omtales i de konkrete sakene som inngår i klagen, og den omfattende systemsvikten foreningen Barnets beste mener at de har avdekket. Rådet anbefaler kommunen og barneverntjenesten å ta initiativ til at det blir gjennomført et ekstraordinært tilsyn med barneverntjenesten i Stryn kommune. Når barneverntjenesten blir gjort oppmerksom på at deres håndtering av enkeltsaker har skapt mistillit hos deler av befolkningen; en mistillit som i klagen målbæres av Foreningen Barnets beste, kan det også være en idé å invitere til et evaluerende møte med Foreningen og/eller enkeltpersoner som sitter igjen med negative erfaringer, for å søke å forstå mer av hva som har skapt de negative reaksjonene, og hvordan samarbeidet mellom barneverntjenesten og befolkningen kan bedres for framtida. YER viser til Yrkesetisk grunnlagsdokument der det under overskriften Dialog og samarbeid heter: *Samarbeid er en forutsetning for utøvelse av helse og sosialfaglig arbeid. Et helhetlig og godt koordinert tjenestetilbud bygger på gode relasjoner mellom yrkesutøver og bruker, og et konstruktivt samarbeid mellom involverte yrkesgrupper, etater og i mange tilfeller brukerens private nettverk.*

Yrkesetisk råd vil takke både foreningen Barnets beste og de innklagede i Stryn kommune for konstruktive innspill og tilbakemeldinger i vanskelige og komplekse spørsmål. Rådet vil minne om at når det er konflikt mellom

barneverntjenesten og foreldre om hva som er barnets beste, stiller det store krav til etisk bevissthet hos de profesjonelle. I slike situasjoner er det ekstra viktig at barneverntjenesten lytter til og tar foreldrenes perspektiver på alvor, samtidig som de kommuniserer tydelig sine egne vurderinger og begrunnelser der hvor disse avviker fra foreldrenes. Rådet erkjenner at profesjonelt arbeid er feilbarlig og ofte innebærer ulike hensyn og verdier som ikke alltid lar seg forene. Det kan derfor ofte være vanskelig å oppnå det som oppfattes som optimalt for den andre parten. YER oppfatter det slik at innklagede i dette tilfellet erkjenner de utfordringene de står overfor, og vil gjøre sitt til at tjenesten utvikler seg i positiv retning.

Med vennlig hilsen
Yrkesetisk råd

Sign.
Jorunn Vindegg
Leder

Kopi: Stryn kommune,
barneverntjenesten.